

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
 helyben kézhez hódvát:
 Egész évre . . . 8 ft.
 Fel évre . . . 4
 Negyed évre . . . 2
 Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árgyűzők szerint számít.
 Kiadó hivatal:
 Nadasch, Muzsik és Partlics könyv- és könyvnyomtatás a város ház épületében, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ZOMBOR és VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
 vidékre postán hódvát:
 Egész évre . . . 8 ft 60 kr
 Fel évre . . . 4 = 50 =
 Negyed évre . . . 2 = 15 =
 Hirdetéseket lapunk számára a fővárost valomint minden nagyobb külföldi hirdetői praktikákkal.
 Szerkesztőseniroda:
 Szelenesze 106. szám. hová minden a lap szerkesztéséért illető közlemények, küldendők.
 Bérmunkáért a szöveg nem fogadjuk meg. Köszönet nem adunk.

Megjelenik minden héten kétszer: Vasárnap és Csütörtökön. **Egyes szám ára: 10 krajczár.**
 Szerkesztővel értekezhetni: naponta délelőtt 11 órától 12-ig. Minden csütörtöki számhoz egy felívre terjedő könyvalakjában nyomott „regény-csarnok” csatolattik melléklet gyanánt.

Iskolaügyünk és a papi nevelés.

Városunk iskolágyében egy tekintélyes párt a papi nevelés és az apácák behozatala ellen van hangolva. Pusztán azon czélból, hogy ezen álláspont elvi jogosultságát méltányoljuk, ragadunk ez ügyben fel.

Ellenfeleink azt mondják: Hagyjuk el a divatos előítéleteket! Ragadjuk meg az alkalmat, hogy a jövő generáció művelődését elősegítsük.

A papi nevelés legutóbbi időben mindenütt tört igyekszik nyerni.

Lássuk ennek jelentőségét és következményeit.

Nem vagyunk a vallási eszmék vak, fanatikus ellenségei. Ha nem is vagyunk hívők, a vallás eszményeinek sajátos eredeti szépségét a tudomány szempontjából, melyekben érezzük át és különben fejtegethetjük, mint akármely prédikáció, vagy akármely imádságos-könyv.

Az iskola csak eszköz; a művelődés a ez az erkölcsi és elméleti művelődés.

Az erkölcsiéget illetőleg nem vagyunk szószólói a tulzot természetellenes pruderie-nak. Sot megboesáthatjuk az ifjunak, ha néha a mérséklet és meggondoltság határáin túl is csap, ha még nemese és nagy ezélokért lelkesülni képes, azokért önfeláldozóan, szükébb személyes érdekeink feltevéle mellett küzdeni, ha nemesebb meggyözödéset, az általános érdekhajzsa, a czim- és hivatalkerésés piáczára nem hurezolta, ezen általános társadalmi prostitució martaléka még nem lett, hanem az emberiségnek szent érdekei mellett, a butaság részvétlensége, a bérenczek sziszegése, a hatalmasok mennydörgése daczára is szót mer emelni. Vég-

hetetlenül erkölcsiöesebb ő ama hidegen számító, solid, higgalt nyárs-polgárnál, a ki meggyözödéset a legtöbbet kínálónak eladja, vagy azt solha sem adhatta el, mert meggyözödése solha sem volt. Oly ember a ki magasztos ezélokért lelkesülni képes, solha sem fog teljében az érzékiség posványában elsülyedni. Ezen veszélyt csak az eszmenélküli ember érheti, mert erkölcsi ragói hiányoznak, a melyek őt az igaznak kutatására, a szép és jónak valóstására serkentének.

Valóban, nyilvános társas életünk eszmenélküli, elposványodott. Nemesebb emberi gondolkodást és érzést csak egyesekben találunk, míg ifjuságunk zöme hüvelyeljn arisztokrata, divatmajmolás és élyhajszaal tölti egész szabad idejét. Mily befolyás gyakorolhatna a nők és anyák nemesebb eszmei iránti fogékonyzása a jövő generációkra, azt tudjuk. Ezen szomorú jelenség magyarázatát, nem a mint sokan hiszik egy elvont elméleti materialismus tanaiban, hanem éppen korunk sajátos nevelésében találjuk.

Azt mondják: nem árt a gyermeknek a szenteskedés; később ugy is elhagyja; az életben mai nap az mar ugy sem tartos! Nem csak a papi befolyás alatt álló iskolák, sot már a szülök plántálják be a vallásosság azon eszméit a gyermekbe, a melyekben nagyobbára maguk sem hisznek, a melyekkel a kor nevelési állapota ellentétben áll, a melyeket a felnöttek nem sokára gyermekes neveléséges előítéletek gyanánt tesznek félre. Pedig ezen utolsó phásist el nem hárlhatja már a legnagyobb egyházi propaganda sem, míg a modern tudomány mindannyi termékeit nagy autodafé-n, máglyán el nem égette. Az „égben” a hol a csil-

lagzatok billiói örök törvények szerint keringenek; a multban, a hol az évbílliók megmérhetetlen fejlődésének örök körforgását látjuk, — a vallási kezelet naív mesének nincs már se tere, se ideje. Az ifju sziv, a mely végre mindenben, a mit szüloi, tanítói, hitoktatói a legszentebbnek vallottak, csakis szent hazugságot lát, az emberi igazságzeretet és becsületben való hitében is alaposan meg van rendítve. Az igazság és becsület dolgában is pusztá fryvol hazug komédiát, gyermekmosét lát; hiszen fényes példában olyannak mutatták be legfőbb autoritásai; a szülök, az egyház, a társadalom. Vallásos embereket, a mint elözlötek, nem teremthettek, de szükségkép és akarattuk ellenére is teremtenek corrupt, erkölcsielen embereket, a kikben az emberi igazságzeretet legmélyebb alapjai meg vannak ingatva, mintán tarthatlan világnézettel összeforaszttak. Nem egyes kivételek esetek, hanem csak az általános viszonyok határoznak itt. A culturtörténetben akárhánszor a régi világnézet megrendült, tapasztaljuk az erkölcsiök ama hanyatlását.

Térjünk eméltögya vissza azon jámbor korszakba, a melyben a hit még való, eleven hit volt, a midőn Jehova még a simai hegyén érzéki valóóságban jelent meg; vagy a midőn az egyház még Krisztus szüzies menyasszonya volt, a ki nem a világ élveit halhásza, hanem a világot megvetette és csupán a menyország után vágyódott; midőn nem volt még a hatalmasok fényes szövetségese, hanem a szegények evangéliumát hirdette. Am de a jámbor hit korszaka elmúlt; abba nem térhetünk többé vissza, ugy mint a felnőtt ember gyermek többé nem lehet; elhagyja a gyermekésg illuzióit, álmait. Ugy az emberiség is.

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNYÉNEK TÁRSZÁJA.

EMLEKÉZÉS.
 — G . . . r A . . . -hoz —
Bus sejtelen reszket végig
 A nagy mindenségen,
 Fehér gyászet öltött magára
 Előzeretében,
 Sötétebb a nap is, hogy sem
 Rea fényt deritsen, —
 Nyögyve, sirva bolyong a szél,
 Csupog, hervad minden . . .
 A virágok is siralmas
 Hervadásha dülték,
 Fehér lepel vonta be a
 Letarolt mezöket.
 Zizegni is állg mernek
 A zuzmarás galyak,
 Az öreg fak komor, sötét
 Gyászruhában vannak.
 Sejtik, hogy a titkos székél,
 Melyek oly szeretve
 Fuzik a nagy mindenséget
 Hosszu lánczént egybe,
 Már csupán egy haldoklonak
 Reszketeg kezei,
 A mint végső búcsut intve
 A mindra emeli . . .
 Elhallgat a pacsirtával
 Utolsó imája . . .

Dérből — fagyból meg van vetve
 A halottas ágya;
 A leszálló esteli köd
 Bus halotti leple,
 Kis ide még és fagyos lesz,
 Egkor meleg kelbe.

Ti gyászoló kis virágok,
 Fák, fuzsálak, cserjék, —
 Hivjatok meg, — én a gyszásban
 Hü társatok lennek.
 Hibik is az én életben,
 E sötét gyász-fátyal;
 Fájó szívem osszel elhanyt
 Szép szerelmet gyászol . . .

Az én első debut-m.)*
 Himnuszok.
Müller Gyulától.
 (Vége.)

Ettől a szavaktól én nem ijedtem volna meg; mert hisz én nem gázsit jöttem kerni, ellenkezöleg én szaporítani akartam társulatának azon részét, mely nem tudni miből él, s csak ugy sejtik, hogy a levegőből . . . Mert fizetést sohasem luz.
 Mindazonáltal féltem tőle. Elsözöni hazuról, megküzeni éhséggel, hideggel; ehhez volt lelkirom, de ki mondani a végzetes szót; ehhez voln volt elég erom.
 A jelenlévők észrevettek engem, ropantul meg-mustráltak. Bizonyára találgatták, ki légyek? S miután rögtön nem tettem meg a kellő lépéseket szándékombhoz képest, később még inkább resteltem.
 Délfelé, midőn ebédhez készült a társaság, elpárologtam a vendéglöböl, mert mint mondtam, nem volt

pénzem. A szabad ég alatt elgondoltam magamban, hogy az isten a ki gondoskodik a lég lakóiról, rólam se fog elfeledkezni. Egvelőre azonban elfeledkezett. Dehátan ismét a vendéglöbe mentem. A társaság már akkor nem volt együtt.
 Próbáltak. Az oldal szöhaból teljes-tökéletesen hallottam a sugó zugását. A szinészök hallgattak, vagy meglehet; ök sugtak a sugónak . . . A várakozás minden percze öldököl volt rám nézve. Frosen eltökéltem, hogy miheylt találkozik a direktorral, rögtön kilépek a placzra. Bátoriságot adott a vágy, — ösztönzött az éhség; de nem tudni, melyik volt erősebb? Végre csakugyan ütött a végzetes óra . . . A direktor örökösen dacos arczával a vendéglöbe lépett. Borzasztó rossz hangulatban lehetett. Valamennyi 20 éves poeta világfájdalma ott sötéltet arcán. De nekem mindegy volt. Egyszer csak meg kellett lennie. Közéledtem hozzá s megszölitám:
 — Igazgató ur!
 Végig nézett rajtam.
 Mintha csak azt mondta volna: ugyan mi a patvart háborgat most engem ez a pernahajva.
 — No mi kell? ez volt a durva válasz.
 Erre pedig nem voltam épen elkészülve. Egyetlen egy szalondrámban se mondták, hogy; no mi kell?
 Hanem hát föl kellett temnem az igazgatóról, hogy milyen szerepekben nem otthosn, azért hát folytattam:
 — Szinészszé akarok lenni . . .
 Mikor ezt kimondtam, kettőt tartottam lehetségesnek. Vagy hogy ez az ember amilyen komor arcczával áll előttem, egyszerre olyan hábotáha fog kitörni, hogy reing bele a ház, vagy pedig olyan dühös lesz, hogy menten kitekeri a nyakamat.

Nem akarok hosszadalmas leírást, de constatalnom kell, hogy pár látogatásom után olyannyira megbarátkoztunk, miszerint minden tekintet nélkül az etiquette-re minden áldott vasár s ünnepnapot a délelőtti 10 óráig kezdve, egész az esti 10 óráig körbe tölöttem.

A kis Miczike zongorázott, én hegedültem a kis mamuska énekelt, s ha a triumvirat-feminat-puellatust egy egy vizit zavarta meg, engem csak mint „az én kis „Maurenczusom“ mutatott be mindenkinek a Miczike mamuskája, kit meg, bár sok verést kaptam tőle érte, mindig s mindenki előtt csak „barátom“-nak szólítottam. De nehogy valaki rosszat higgyen barátomról eleve megjegyeztem, hogy szépsége, őszinte naiv magaviselete mellett a legnagyobb női becsületet bírta a világ rossz nyelve ellen megőrizni, s ép ezért nyíltan, idegenek előtt kis udvarlójának nevezett engem, a Miczike játszótársát. S én voltam is mind a kettő. Eljártam előtte Romeo legszenvedélyesebb szereprészleteit, imádtam őt s istenitettem minden mozdulatát, esőköltam kezét, s lunczutságból (ó azt hitte) az orcáját, míg Miczikének elfetregre a szonyegem, bukfenecet vettemem, grimaszokat vágtam s egy magam eljátszottam — Cox és Box-ot, tudtam utánozni, hogy beszél a cigány, tudtam hogy tánczol a sánta, hogy énekel a sváb magyarral s élénkelten a Börzsiánert, hegedültem a jobb kezemmel, a hátamon meg (elő-képen, s programmonban minden látogatás alkalmával tudtam valami újat szerezní. Anecdótákból pedig épen nem fogytam ki soha.

Igy mulattam át velök egy évet s nem volt egy vasárnap vagy ünnep, melyben bármi más összejövetelt, vagy mulatságot többre becsületet volna, mint az ő kedves társaságukat.

Ok pedig ha 10 óra helyett 11-kor találtam be-toppanni, kétszögletesre vártak, s az öngyilkosságtól kezdve egész a tramvaj által való elgázoltatásig minden velem mesehetett malheur felett gondolkodtak, aggod-tak s vártak az osonnival. De mint minden, úgy ez is elhunyt. Ez év után a második szigorubbán köszöntött be.

A szünnapokat szüzeim körében töltém. Sz-en részben pedig Z.-ban, hol novérem volt féjgél. Az ősz azonban Bécsbe hívott s mint egyéves önkényes az akkor Bözsmából diadalmasan megérkezett Mollináryak közé állottam be.

E hosszú év alatt Miczikémet s anyját nem láttam, sokat kiállottam mint elkényeztetett jogász-gyerek a nehéz katonai szolgálattban, s dobogott a szívem erősen, midon a Fölség a gyakorlatok alatt jelen lévén, a Mollináry bakára azt mondta: „Derek fiúk! „Izen jól van!“ De mindez nem tartozik a dologra, ha csak annyiban nem, hogy bevonulásom után 5 negyed évre mint kinevezett tartalékos Mollináry hadnagy küszöltem másfél évi távollét után Pestre, folytatni a félbe nem szakított jogi tanfolyamot s viszont látni már rég látni óhajtott barátomot s Miczikét.

Megis jött a várva várt idő, s én heves szívdobogással rohantam fel a lépcsőkon. Beléptem előtt ömér-zettel tekinték végig újondot új egyenruhámom, s mon-dhatom magamnak is nem kevésbé tetszett a fénylő arany karöltő a csillogó karlón. Tetszettem magamnak, s míg örömpeső szívvel vágytam ugra látni régi ismerőseimet, tartottam magamra annyit, miszerint egyen-ruhámom jobban fogok tetszeni, mint azelőtt.

Beléptem. Szívdobogásom a legmagasb fokra há-gott. Körültekintek s nem látok senkit. A következő terembe lépve megpillantom barátomot, kit még mind-ig csak így nevezek, levelet írt. Feléz, megismer, örömsikoltást hallat, rám rohan, én átölelem, karjaim közt tartom, észreveszem, hogy sír. Feléz rám moso-lyog s letörli az utolsó könnyet, melyet az öröm, csak a valódi igazi öröm sajgolt ki szeméből.

„Menjen csak, maga katona!“

(Folytatás köv.)

Szerkesztői üzenetek.

B J szemlést urnak N.Kikindán Gratulálunk az új világ polgárhoz!

Dr Bl S. urnak. Bécs. Az első szellemes küldemény után örömmel neznék a másodikéle.

P S jogh Budapest Az ígert tudósítások hol maradnak? Munkatársainkaf tudósítjuk, hogy e hó végével s a jövő hó elejével lapunkat melléklettel fogjuk kiadni. Kérjük szives közre-munkódásukat.

Apatini új levelezőnkkel tudatjuk, hogy küldeménye a mult számára elkészít, s azért csak jelen számunkban hozhattuk.

Felölös szerkesztő:
MÜLLER GYULA.

Kiadók és lap tulajdonosok:
Nadasch, Muzsik és Partlics.

Eladási hirdetmény.

Az apatini utcához közel, nem messze a csatorna hídtól 2523 □öl vízmentes fekvésű és kitünő termékenységu

részben szőlő, részben pedig szántóföld

szabad kézből rögtön eladó. — Közelebbit e lap kiadó-hivatalában.

A pályaudvaron fekvő legjobb minőségű

cseser hasábf

4 köbméterenként — (1 m. öl) 13 frt 50 krért kapható

Roheim testvéreknél.

Huzás április 1-én.

1874-es bécsi communal-igérvények

2 forint 50 kr. és bélyeg.

Főnyeremény: 200,000 forint.

3° os földhítel-igérvények 1 forint és bélyeg.

Huzás április 15-én.

Főnyeremény: 50,000 forint.

Az elmúlt évben általunk eladott igérvények és sorsjegyek 215,000 fnt és 114,000 arany frankos főnyereményt, valamint számos kisebb nyereményeket csináltak.

Váltó-üzlet a BÉCS

Wollzeile 10. és 13. sz.

„MERKUR“

kiadó-hivatalában

CH. COHN,

Wollzeile 10. és 13. sz.

HIRDETÉMÉNY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint néhány kalapgyáros gyártmányait beszüntette, és ez által alkalman nyílt nagyobb vásárlásokat eszközölni a legdivatosabb és legfinomabb

férfi- és gyermek-kalapokból,

és így azon kedvező helyzetbe jutottam, hogy a közelgő időnyre kalapjaimat, melyek a legfinomabb nemezöböl készültek,

gyári áron alul 25°-al olcsóbban adhatom.

Ez alkalommal bátorokodom a nagyérdemű nívólag becses figyelmét jól berendezett női-ruha-raktáramra felhívni.

Tisztelettel

KAUFMANN S. Zomborban.

DÉVALD NÁNDOR

fényképészeti műterme Zomborban Apatin-ut 11. sz.

Ajánlja újonnan berendezett

FÉNYKÉPÉSZETI MÜTERMÉT.

Támazkodva Bécs, Páris és London városokban évek során át szerzett dús tapasztalataimra, azon helyzetben vagyok, hogy bármí-nemű megrendeléseket, mint: visit-, kabinet-, a közöveltségü Markart-, boudoir- s életnagyságu, továbbá chromo-arcképek, arcz-képek vászonra olajjal, nagyítások visit-nagyságtól kezdve egész élet-nagyságig, régi arcz- vagy más

egyéb képek utáni fényképezést, épü-letek, nyári lakok fényképezését, valamint minden — szakmámba vágó munkákat hűen és gyorsan elkészít-hetek.

Igyekezní fogok nemcsak szép, iz-leses, de sőt nagyszerű és fejnemulhat-lan munkám által tisztelt megrendelőim meglegedését kiderdemelni.

Felvélet minden időben, az idejárás-ra való tekintet nélkül.

A műterem nyitva áll reggeli 8 órá-tól délutáni 5 óráig

Szives megrendelésért eszedezik.